

Koukala jsem z okna, jak se z nebe sype sních, a v hlavě se mi najednou ozvalo: „La neve se ne frega.“ Tak se jmenuje sci-fi román, který před pár lety napsal italský rockový zpěvák Luciano Ligabue, a jen tak mimochodem to vůbec není čtení k zahození. Věta byla neodbytná, i začala jsem si lámat hlavu, jak bych ji přeložila do češtiny. Nejde tu totiž jen o sémantický obsah, ten ostatně není nijak světoborný: sních na to kašle.

Jenže právě takhle to přeložit nejde, protože tím zabijeme rytmus a zvuk, ta dvě áčka ohraničující pětici éček, z nichž první a poslední jsou přízvučná, nějaký účinek přece mají. A není to ani žádný idiom, sních v názvu musí zůstat, je pro románový příběh klíčový. Příběh je to milostný a odehrává se někdy ve dvacátém druhém století, v orwellovském světě, řízeném dokonalým plánem Vidor (spíš než odkaz na klasiku amerického filmu Kinga či Charlese Vidora je to zkratkové slovo vzniklé z italského „vita d'oro“ – doslova zlatý život), kde se lidé mohou skrýt vševídicímu oku kamer jen venku, a jen když sněží. Takže hrdinové bouřící se proti nalajnovanému šťastnému životu sněhu blahorečí, skutečnovatelé

plánu ho proklínají, ale sněhu je to fuk. Tak tohle už je jako překlad lepší, ale pořád to není ono.

Aspoň vidíte, co jsou překladatelé za lidi. Já místo abych dělala něco praktického, užitečného nebo se alespoň věnovala literárním velikánům, ztrácím čas s lhostejným sněhem. A sníh na to prdí. No, prdí není zrovna vrchol elegance, ale originální italské „se ne frega“ taky ne. Rytmičtější by možná bylo změnit slovosled: na to prdí sníh. Logičtější, významově správnější je ovšem nechat ten sníh na začátku. Tak nevím. Naštěstí to klidně můžu dát k ledu. Ale na to prdí sníh se mi vážně líbí! Asi to začnu používat místo vžitého českého na to sere pes. Tohle je takové vzdušnější, elegantnější, čistší. (A navíc coby uvědomělá chovatelka psa, sbírající den co den jeho exkrementy, vnímám zmíněné úsloví příliš doslovně.)

Když o tom tak uvažuji, sníh je dokonalým symbolem vznešené netečnosti. Prostě si padá a nestará se, že děti a milovníci bílé stopy se radují, zatímco každoročně zaskočení silničáři a železničáři mají plné ruce práce, neboť ochromil dopravu v polovině Evropy, a že v Česku se stále řeší, kdo ho má uklízet z chodníků, a na mnoha místech to vyřešila cedule s nápisem: při sněhu a náledí cesta uzavřena, a paní zima se nesmlouvavě ptá zahrádkářů a myslivců, co dělali v létě. Sníh se vesele sype dál. Je nad věcí. A jak říká hrdina z výše uvedeného románu: „... všechno uklidí. Zabílí. Přinutí nás zbystřit pozornost. Zpomalí čas. Ztupí hluky a barvy. Ubrousí stružky smyslů. Je to zapotřebí. Aspoň na chvíli.“

Já myslím, že bychom sníh měli přizvat do svých slovníků. V české frazeologii ho moc často nenajdeme, to i Italové aspoň říkají o bělovlasých lidech, že mají zasněžené vlasy. U nás jsem leda

tak slyšela, že má podroušený člověk naváto. Ale to nemusí být vánice sněhová. Takže bych s dovolením k našemu nikterak invenčnímu přirovnání bílý jako sníh a ke všem těm sněhovým peřinám, nadílkám a dučným sněhu přidala sněžit na něco pro vyjádření hlubokého nezájmu a hlavně svobodomyšlné povznesenosti: On na všechno sněží. Sněžím na tebe. Sněž na to! Proč ne? Je to hravé, dostatečně chladné a zároveň jiskrné, a také je to víc nóbl a mnohem čistotnější než vžitě kašlání, či dokonce vyměšování.

A protože mi zbylo trochu místa, tak dodatečně šťastný nový rok vám přeju, ať jste zdraví a dobré myslí, na ostatní prdí sníh.